

Talouden tuottavuus- ja tasapaino-ohjelman laadinta

Kaupunginhallitus 06.02.2024 § 39

Valmistelu- ja lisätiedot

vt. kaupunginjohtaja Fredrick von Schoultz, vs.
apulaiskaupunginjohtaja Pekka Söyriä, rahoitusjohtaja Henrik Rainio, henkilöstöjohtaja Anu Kalliosaari, sivistysjohtaja Sari Gustafsson, kaupunkikehitysjohtaja Dan Mollgren,
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Porvoon kaupungin talous on vielä ollut vahva, mutta seuraavien vuosien aikana kustannusten kasvu ja samanaikainen tulojen väheneminen asettavat selkeitä rajoitteita kaupunkiorganisaation toiminnalle. Se edellyttää palvelujen priorisointia, muutoskyvykkyyttä, prosessien sujuvoittamista, digitalisaation ja eläköitymisten hyödyntämistä, keskeisten osaamistarpeiden tunnistamista ja nykyisen henkilöstön osaamisen laajentamista.

Porvoon kaupungin talous on heikkenemässä tulevina vuosina, kun valtion koronatuotet sekä sote-uudistukseen liittyvät kertaluonteiset verotulot ovat jääneet pois ja yhteisöveron tuotto ei ole kasvanut ennakoitusti. Samanaikaisesti valtionosuuksia ollaan leikkaamassa kunnilta merkittävästi vuodesta 2025 alkaen.

Käytännössä koko kuntakentän talouden näkymät ovat heikentyneet tuleville vuosille. Porvoon kaupungin talouden näkymät ovat verrokkikaupunkia paremmat, mutta myös Porvoossa on tarpeen laatia talouden tuottavuus- ja tasapaino-ohjelma tuleville vuosille, kuten talousarvion 2024 sitoviin tavoitteisiin kirjattiin. Tämä on erityisen tärkeää, koska Kokkonniemen liikuntakeskuksen ja joukkoliikenneuudistuksen myötä kaupungin tiettyjä palveluita ollaan vahvistamassa.

Porvoon kaupungin talouden näkymiä vuosille 2024-2027 on talousarvion hyväksymisen jälkeen tarkennettu viimeisimpien tietojen ja arvioiden perusteella. Kaupungin talouden ennakoidaan ilman sopeutustoimia olevan alijäämäinen kaikkina kyseisinä vuosina. Alijäämä vuosina 2024-2025 on vielä kohtuullinen kaupungin talouden kokonaisuus ja aiempien vuosien kertyneet ylijäämät huomioiden, mutta erityisesti kehitys vuosina 2026-2027 on huolestuttavaa. Yhteensä kaupungin alijäämäksi arvioidaan kumulatiivisesti noin 37 miljoonaa euroa vuosina 2024-2027, mikä vastaa noin 3,5 % kaupungin käyttötalousmenoista.

Talouden tuottavuus- ja tasapaino-ohjelman laadinnan lähtökohtana toimii seuraavat linjaukset:

1. Talouden tuottavuus- ja tasapaino-ohjelman tavoitteena tulee olla, että ennakoitu kaupungin alijäämäkehitys katkaistaan, ja talous saadaan tasapainoon suunnitteluvuosien aikana. Tavoitteena on sopeuttaa kaupungin taloutta neljän vuoden aikana yhteensä 37 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 3,5

prosenttia kaupungin käyttötalousmenoista. Ohjelma koskee kaikkia kaupungin toimialoja sekä liikelaitoksia.

2. Ensisijaisesti haetaan rakenteellisia ratkaisuja ja tuottavuustoimenpiteitä, jotka heikentävät kaupungin tuottamien palveluiden laatua mahdollisimman vähän.
3. Taloutta tasapainotetaan laajaa keinovalikoimaa hyödyntäen: toimintamenoja ja investointeja karsitaan, toimintatuottoja pyritään kasvattamaan, kertaluonteisia käyttöomaisuuden myyntejä toteutetaan ja tarvittaessa tarkistetaan kunnallis- tai kiinteistöveroprosentteja.
4. Henkilöstömenoja pyritään alentamaan ennusteeseen verrattuna suunnittelemalla työn tekemisen tapoja uudelleen ja hyödyntämällä vaihtuvuutta ja eläköitymisiä. Samalla tarkastellaan vuonna 2023 voimaan tulleen organisaatiouudistuksen toimivuutta ja tehdään tarvittaessa siihen muutoksia. Talouden tuottavuus- ja tasapainottamistoimenpiteet pyritään saavuttamaan ilman henkilöstön lomautuksia tai irtisanomisia. Porvoon kaupunki haluaa jatkossakin olla vetovoimainen ja kilpailukykyinen työnantaja.
5. Ohjelma viedään valtuuston päätettäväksi toukokuussa 2024, jonka jälkeen vuoden 2025 talousarviokehys annetaan ohjelman mukaisesti. Lautakuntien ja johtokuntien tulee hyväksyä omat esityksensä 15.3.2024 mennessä.
6. Valmistelussa on kuultava laajasti henkilöstöä, vaikuttamistoimielimiä, kaupungin asukkaita ja muita sidosryhmiä.

Liite: esitys talouden tuottavuus- ja tasapaino-ohjelman laadinnasta.

vt. Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää käynnistää tuottavuus- ja tasapaino-ohjelman laadinnan siten, että ohjelma saadaan kaupunginvaltuuston päätettäväksi toukokuussa 2024. Ohjelman valmistelussa noudatetaan edellä pykälätekstissä mainittuja linjauksia.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti käynnistää tuottavuus- ja tasapaino-ohjelman laadinnan siten, että ohjelma saadaan kaupunginvaltuuston päätettäväksi toukokuussa 2024. Ohjelman valmistelussa noudatetaan pykälätekstissä mainittuja linjauksia.

Kaupunginhallitus 06.05.2024 § 146

Valmistelu ja lisätiedot

vt. kaupunginjohtaja Fredrick von Schoultz, vs.
apulaiskaupunginjohtaja Pekka Söyriä, rahoitusjohtaja Henrik Rainio, henkilöstöjohtaja Anu Kalliosaari, sivistysjohtaja Sari

Gustafsson, kaupunkikehitysjohtaja Dan Mollgren,
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Kaupunginhallitus päätti 6.2.2024 käynnistää tuottavuus- ja tasapainottamisohjelman laadinnan. Lautakunnat ja johtokunnat laativat omat esityksensä maaliskuun aikana. Valmistelussa on pyydetty palautetta ja ehdotuksia kaupungin asukkailta ja sidosryhmiltä, kaupungin työntekijöiltä sekä vaikuttamistoimielimiltä.

Kaupungin taloutta tulee sopeuttaa monin tavoin, jotta talous säilyy vuosikymmenen loppupuolelle asti tasapainossa. Ensisijaisesti haetaan rakenteellisia ratkaisuja ja tuottavuustoimenpiteitä, jotka heikentävät kaupungin tuottamien palveluiden laatua mahdollisimman vähän.

Kaupunginjohtajan esitys talouden tuottavuus- ja tasapaino-ohjelmaksi vuosille 2024-2027 julkaistiin 18.4.2024.

Ohjelma sisältää laajasti toimenpide-ehdotuksia kaikilta toimialoilta, joilla kaupungin taloutta saadaan tasapainotettua tulevina vuosina. Toimenpiteet sisältävät tuottavuustoimenpiteitä, menosopeutuksia, joidenkin maksujen korotuksia sekä investointien tarkempaa priorisointia

Ohjelma sisältää menosopeutuksia vuosille 2024–2027 yhteensä noin 17,0 miljoonan euron edestä ja tuloja lisääviä toimenpiteitä vastaavalle jaksolle yhteensä noin 11,9 miljoonaa euroa. Ohjelma ei sisällä konkreettisia veronkorotusesityksiä lähivuosille, mutta veronkorotuspaine on edelleen olemassa ohjelmakauden loppupuolella.

Ohjelma sisältää talouden sopeuttamistarpeen arvion eri skenaarioissa, toimialakohtaiset sopeutustoimenpiteet tulojen ja menojen osalta, liikelaitosten toimenpiteet, investoinnit, henkilöstönäkökulman sekä yhteenvedon saadusta kaupunkilaisten ja sidosryhmien palautteesta.

Talouden tuottavuus- ja tasapaino-ohjelma ei sisällä henkilöstön lomautuksia tai irtisanomisia. Pysyviä ratkaisuja pyritään sen sijaan hakemaan suunnittelemalla työn tekemisen tapoja uudelleen ja hyödyntämällä vaihtuvuutta ja eläköity-misiä.

Mikäli toimenpiteet toteutuvat, ohjelmakauden viimeisenä vuotena vuonna 2027 kaupungin menot ovat noin 7,1 miljoonaa euroa alemmat ja toimintatulot noin 2,4 miljoonaa euroa suuremmat kuin perusskenaariossa ilman toimenpiteitä.

Talous saadaan näillä toimenpiteillä kutakuinkin tasapainoon lähivuosille, mutta vuosille 2027–2028 jää edelleen paine maltillisesti korottaa kunnallisvero- tai kiinteistöveroprosentteja.

Kaupungin investointisuunnitelma on päivitetty osana talouden tuottavuus- ja tasapainottamisohjelmaa. Päivitetystä

investointisuunnitelmassa vuosille 2024–2030 on kohdistumassa yhteensä noin 271,5 miljoonan euron investoinnit.

Investointisuunnitelmaan on sisällytetty Kokkonniemen liikuntakeskuksen investointikokonaisuus ns. C2-vaihtoehdon mukaisesti sekä uuden maankäytön toteutussuunnitelman mukaiset kaupunki-infran investoinnit. Lisäksi investointisuunnitelmaan on tehty tiettyjä yksittäisiä muutoksia verrattuna voimassa olevaan talousarvioon.

Investointien jaksotus sekä käyttötaloutta vahvistavat toimenpiteet tarkoittavat, että kaupungin lainakanta kasvaa huomattavasti maltillisemmin kuin voimassa olevassa talousarviossa on ennakoitu. Lainakanta kasvaa vuoteen 2027 mennessä noin 133 miljoonaan euroon, mikäli ohjelman toimenpiteet toteutetaan, kun ilman niitä lainakanta olisi kasvamassa noin 193 miljoonaan euroon.

vt. Kaupunginjohtaja
Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan talouden tuottavuus- ja tasapaino-ohjelmaksi vuosille 2024-2027 ja lähettää sen edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös
Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 20.05.2024 § 169

vt. Kaupunginjohtaja
Kaupunginhallitus jatkaa talouden tuottavuus- ja tasapaino-ohjelman käsittelyä valtuustoryhmien esittämien muutosten johdosta.

Kaupunginhallitus hyväksyy talouden tuottavuus- ja tasapaino-ohjelman vuosille 2024-2027 ja lähettää sen edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös
Kokouksessa tehdyt muutosesitykset ja niihin annetut päätökset on esitetty liitteenä olevassa erillisessä asiakirjassa.

Kaupunginhallitus päätti äänestysten jälkeen hyväksyä talouden tuottavuus- ja tasapaino-ohjelman vuosille 2024–2027 ja lähettää sen edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että talouden tuottavuus- ja tasapaino-ohjelmassa esitetyt säästöt liittyen palveluverkkoon (niin kutsutut rakeenteelliset ratkaisut) eivät ohjaa palveluverkkosuunnitelman laadintaa tai lopputulosta. Palveluverkkosuunnitelma ohjaa valmistuttuaan kasvun ja oppimisen toimialan säästöjen kohdentamista talousarvio- ja taloussuunnitelman laadinnassa.

Jäsen Kylätasku esitti jäsen Puromiehen kannattamana, että luovutaan vapaa-aikapalveluiden säästötoimeenpiteestä ”luovutaan liikuntapaikanhoitajien loma-ajan lomittajasta”.

Jäsen Servin esitti jäsen Pauloahon kannattamana, että poistetaan sivulta 14 merkintä hulevesimaksusta ja sivulta 15 hulevesimaksua koskeva tekstiosuus.

Jäsen Pauloaho esitti jäsen Luusuan kannattamana tekstilisäystä sivulle 13; ”Rahoitusjohto valmistelee listauksen valtuustolle Porvoon ei-lakisääteisistä palveluista ja niihin panostetuista summista vuoden 2024 aikana. Näin valtuuston käytössä olisi tarvittaessa selkeä listaus mahdollisista lisäsäästökohteista”.

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti äänestyksen jälkeen 37-12 (2 poissa) hylätä Leo Kylätaskun esityksen.

Kaupunginvaltuusto päätti äänestyksen jälkeen 44-5 (2) poissa hylätä Kevin Servinin esityksen.

Kaupunginvaltuusto päätti äänestyksen jälkeen 45-4 (2 poissa) hylätä Kari Pauloahon esityksen.

Kaupunginvaltuusto päätti äänestysten jälkeen hyväksyä talouden tuottavuus- ja tasapaino-ohjelman vuosille 2024–2027 kaupunginhallituksen esityksen mukaisena.